

LOTERIA ROMÂNĂ ÎMPLINEA VISURILE OAMENILOR SIMPLI

În 1989, singura posibilitate a cetățenilor Republicii Socialiste România de a pleca peste hotarele țării era reprezentată de norocul avut la Loteria Română, printre ale cărei premii se regăseau și excursii în Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste (URSS), Ungaria sau Cehoslovacia.

Loteria era singura șansă de schimbare a condiției într-o lume în care câștigurile provenite din muncă erau limitate și controlate de stat, inițiativa particulară era reprimată prin lege, iar bunăstarea era din principiu suspectată ca fiind ilicită. Astfel, oamenii de condiție modestă, muncitori, femei casnice, mici funcționari sau țărani puteau spera că vor câștiga o excursie în afara țării, o mașină, un covor sau orice alt premiu pus în joc, numai dacă achiziționau bilete la lot.

Până în 1989 Loteria era instituția de care se lega împlinirea multor visuri. Pentru ca sistemele de joc, cu variante diverse, să nu cadă în rutină, pe parcursul mai multor decenii au apărut modificări de principii, de periodicitate a extragerilor, precum și de ofertă a premiilor. Dintre toate variantele introduse, cele care au avut succes au intrat în tradiție. Dintre acestea, cele mai cunoscute sunt tragerile Revelionului, tragera de 1 martie - a Mărtisorului, introduse în 1971, precum și trageri extraordinare Pronoexpress. Cel mai drag joc al românilor a fost însă „Loz în plic”.

Poate și pentru că era specific țării noastre, nicăieri în lume nemiexistând această modalitate de câștig. În 1989, Loteria Română oferea cetățenilor mai multe tipuri de jocuri de noroc. PRONOSPORI - a fost lansat încă din 1954 și se bucura de un real succes, ocupând locul 1 în ceea ce privește încasărilor. Acest sistem este organizat sub forma unor pronosticuri sportive care cuprind meciuri de fotbal, preponderent din campionatul intern, precum și din campionatul italian, cupele europene, mondiale etc. Participanții trebuiau să pronosticeze rezultatele înregistrate în aceste întâlniri prin intermediul unor simboluri semne - a căror corespondență cu rezultatul meciurilor a fost aprioric stabilită: 1 - dacă participantul consideră că meciul va fi câștigat de prima echipă; X - dacă se

consideră că rezultatul va fi egal; 2 - dacă se consideră că meciul va fi câștigat de a doua echipă. Se putea juca pe variante simple, combinate sau reduse, în cotă de 100% sau 25%. Biletul conține 13 meciuri. În 1989 premiul la pronosport era constituit din sumele încasate din vânzarea biletelor. Încasărilor se împărțeau pentru câștigurile pe diferite categorii iar premiul cel mare era reprezentat de autoturismul Dacia. Pronosport a fost precursorul pariurilor sportive din zilele noastre. Jocul era preferat microbistilor care după ce încercau să estimeze rezultatul corect al meciurilor petreceau ore în șir în fața radioului pentru a vedea cât și dacă au câștigat. „Era distrația preferată a băieților și o formă de a petrece timp împreună în familie. Tata împreună cu fratele meu se ciondăneau mai mereu pe pronosticuri, apoi urmăreau la radio rezultatul meciurilor transmise în direct. De abia puteau alege între a merge pe stadion la meci sau a sta acasă să vadă dacă au dat pronosticul corect”, își

amintește Maria Iorga, vânzătoare la un magazin de cartier.

LOTERIA EXPRES, organizată încă din 1958, utiliza formula 5/55. Cifra 5 reprezintă numărul fix de numere diferite care puteau fi câștigate, iar 55 reprezintă totalitatea numerelor de la 1 la 55 care alcătuiau câmpul de joc. Pe același sistem mai exista Loto 3/90 și 2/75 (3/75).

LOZUL ÎN PLIC a fost invenția de aur a epocii. Comercializat sub forma unor lozuri envelopate sau a unor tichete acoperite pe o anumită suprafață cu o peliculă de latex, lozul a avut succes datorită câștigurilor instant pe care le promova. Modelul era în șir în fața radioului pentru a deveni cel mai accesibil și mai popular sistem de joc din țară deoarece nu necesita cunoștințe speciale și era considerat chiar amuzant. Lozul în plic apărea în diferite culori în funcție de serie, de costul biletului și de premiul pus la bătaie. Acesta era tipărit pe hârtie filigrată și avea aceleași elemente de siguranță ca și cele din zilele noastre. „Copiii mei erau foarte noro-

coși și de fiecare dată când mergeam în concediu la mare trăgeam loz în plic. Nu de puține ori au câștigat sute de lei cu care ne prelungeam vacanța”, își aduce aminte Irina Preoteasa, pensionară din București. Dealtfel, lozul în plic era cadoul pe care românii și-l făceau în fiecare an nou. „De Revelion cumpărăm mai multe lozuri în plic să începem anul nou cu câștig. Nu conta că suma plătită era uneori mai mare decât câștigul. Sentimentul că ai câștigat ceva la loz te făcea să consideri că tot anul vei merge în câștig”, a mai adăugat Preoteasa.

Câștiguri simbolice

Cum totul se făcea în colectiv, iar ideea de colectiv reprezenta un scop în sine, în 1989 oamenii jucau în colectiv și la Loteria Română. Câștigurile puse la bătaie de autorități la jocurile de noroc au schimbat odată cu trecerea anilor. Astfel, dacă în 1955 cetățenii puteau câștiga o bicicletă Carpați, care trebuia înmatriculată în

circulație ca un automobil, iar în 1957 se câștiga „un coupon de 3 metri de stofă de import” sau „10 metri de poplin”, în 1959 printre premiile figurau garniturile de mobilă „Miorița” și automobilele Wartburg, fabricate în Germania democrată. Loteria înregistra tendințele și oferea ca premii obiectele dorite de cetățeni.

Astfel, prin 1964 începuse să se câștige din ce în ce mai mult „mașinuta de carton” sau era denumit Trabantul, frigider, televizor, mașini de spălat, precum și excursii în URSS, Ungaria și Cehoslovacia. În 1966 s-au câștigat peste 300 de automobile cu prilejul diferitelor trageri.

După 1968, când România începe să producă automobile Dacia, prin intermediul licenței Renault, acestea devin principalele premii la Loteria și Pronosport. După ce Dacia a intrat în categoria premiilor tradiționale, în rândul marilor câștiguri au fost introduse apartamentele, construite la cel mai ridicat standard al epocii de aur.

O altă schimbare s-a înregistrat în rândul modalităților de mediatizare a câștigătorilor. Dacă până în 1980 cetățenii care câștigau marile premii la loterie erau prezentați ca indivizi cu biografii mai mult sau mai puțin obișnuite și erau fotografiați alături de premiul câștigat, lucrurile aveau să se schimbe radical. Începând cu 1980, în conștiința românilor trebuia să stăruie numai imaginea cuplului Ceaușescu, motiv pentru care nici câștigătorii de la loto nu mai erau promovați ca mai înainte, fiind prezentate numai premiile sau imagini ale grupurilor la plecarea în excursii. Același tratament era aplicat și personalităților de orice fel (culturale, științifice, sportive), care trebuiau estompeate și nu promovate.

Reclama în schimb era la liber iar jocurile de noroc erau promovate în presa vremii. Câteva din reclamele la loterie sunau cam așa: „Cu lozul Loteriei, Norocul vă iese în cale de 12 ori pe an, la 15 ale fiecărei luni”, „Azi, mâine și poimaine sunt ultimele zile în care se mai pot cumpăra lozuri pentru marea tragere”, „Cel mai nimerit dar de Sf. Sărbători - tragera la 1 ianuarie”.

Elena STAN

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

„Ce să cred? Fac relația cu „vizita” lt. ca. S. la mine însumi. Dar M. Îmi confirmase că atât numele maiorului L., cât și al lt. colonelului sunt autentice, există chiar în funcțiile pe care și le declinaseră. - Scris și lui A., vorbindu-i și de Bubi, care nu se simte prea bine, are mici tulburări motorii... - Seara, știri, la Viena: indignare că România semnează, dar anunță că nu va aplica. Tot acum, la Londra, masă rotundă Eminescu, de la Paris, München, Chicago: Nego, nepotul Balotă și Petru Culișanu (cu o voce cam antipatică). Eminescu e luat apoi în târbacă și bine scuturat, acuzat de toate grozăviile dreptei teroriste! Extraordinar ce moștenire a lăsat Liviu Rusu discipolilor! Toți, elevi ai

lui Blaga, dar fără a se resimți de vreo influență, cât de mică. În schimb, retorica găunoasă e a lui Răutu, ce posteritate europeană a dobândit, măcar radiofonic! Stil, expresie, inflamare verbală - toate sunt de la Rusu citire! Li recunosc efectele, exploziile, umorile, grandilovența. În rest, truisme și banalități pretențioase. Bietul Eminescu, expropriat de toți. Somnolență asta! O boală? Epuizare? Influență a anotimpului? A presiunii atmosferice? Simplă convalescență? Autoapărare? Refugiu? Flucht in...? Savanții de azi recomandă somnul polifazic în locul celui monofazic, tradițional. Un medic, Claudio Stampi, chemat la Ottawa să conducă „Programul de cercetare asupra somnului multifazic”, împreună cu prof. Roger Broughton de la „Human neurosciences research Institute” al universității

canadiene. Se pare că Da Vinci dormea 15 minute tot la patru ore, cu un total de o oră jumătate de somn pe zi, în loc de opt, și deci cu o economie de timp de 75%. Astfel, el ar fi trăit nu doar 75 de ani (data anagrafică), ci, proporțional, cam o sută de ani, ceea ce ar explica - în afara geniului - vastitatea și bogăția creației.

Mircea Zăciu, Jurnal, IV, Editura Albatros, București, 1998, p. 372-373

Întrerupt lucrul la carte tocmai când înaintam cu capacitate maximă, din cauza veștii aduse a seară de H., că până la sfârșitul lunii, editorialele trebuie să prezinte planuri ferme până în '95 inclusiv, planuri în care, dacă n-apuci să fii „prins”, nu mai publici nimic mai bine de un cincinal! N-am crezut, H. fiind un mare colporteur de asemenea

grozăvii, care până la urmă nu se confirmă, dar azi, verificând pe cont propriu, vestea mi-a fost confirmată de V.R. și de Elena Marinescu, „Dar e o absurditate! îi spun Elenei M. La care ea, firesc, „Bineînțeles că e o absurditate. Dumneavoastră încă nu v-ați obișnuit? Doar toată viața noastră e un lanț de absurdități!”

De azi (16) deci, îmi bat capul pentru a încropi în grabă oferte convingătoare pentru niște cărți aflate încă în starea unor nebuloase spirale.

Radu Ciobanu, Tărnuț târziu. Jurnal 1985-1990, Emia, 2004, p. 168

La ore, apoi la simpozionul de la Muzeu. Am primit cartea de la domnul Marino, Eminescu și abisul ontologic de Svetlana Paleologu-Matta. Fac furori cu ea. Pietcu o cere pentru

xeroxat. Dna Aurelia Rusu e încântată. O doamnă foarte „deschisă” la suflet. Vorbește despre ediția „Eminescu” la care lucrează d-ai. Mai vorbesc: Oana, Gherasim, Unatinski, Luncă. Și totuși, Gh. Bulgăre n-a venit. Doamna pleacă, noi, „băieții”, ne deducim la coniac, aprés. Până ajungem să cântăm: „Suntem confesioniari/ Din lume cei mai mari./ Când trecem la pahar./ Suntem și mai flecari...” Politichia vorbește despre hotărârea rușilor de retragere unilaterală a forțelor militare din Ungaria, Cehoslovacia și... Apeluările „României libere” din Ungaria. Un articol solid, din țară, despre sportul românesc și patimile lui. Protestele presei străine și ale unor asociații umanitare continuă. Ce de osanale la noi, ce de injurii pretutindeni! Mă amuz cu „Soldatul Szejik” de Hasek, ca să pot să adorm (prin incântare). C.T. Mărgărit, Jurnal nepublicat

RADIOGRAFII CULINARE

SARMALE CU SALAM

M-am întâlnit de curând cu o fostă colegă, pe care n-am mai văzut-o de vreo 20 de ani. Am intrat să bem o cafea și să schimbăm unele impresii. Din una în alta, am ajuns să ne amintim momente trăite în perioada aceea și să le comparăm cu ce se petrece acum. Ea mi-a amintit de momentul în care am pregătit, pentru prima dată, sarmale în care am pus carne din salam! Ea îmi oferise rețeta, pe care o aflase, la rândul ei, la coadă la mezeluri.

Într-o seară, băieții mei m-au întrebat: „De ce nu facem și noi niște sarmale?”. Aveau dreptate, nu mai făcuserăm sarmale de mult timp, și nu pentru că nu aveam varză pusă la murat, ci pentru că nu aveam carne. Nici nu aveam când să stau pe la cozi. Le-am dat o speranță, dar nu o dată precisă.

Supărată, m-am dus la serviciu, unde o colegă tocmai scosese din borcan... sarmale! M-am făcut foc! Atunci intră în birou colega Doina, care venise pentru niște documente. Mă întreabă ce am și-i spun povestea cu sarmalele. Ea îmi zice foarte serioasă: „De ce nu faci și tu cum facea? Cumpără niște salam și faci sarmale. Ce, crezi că ea face sarmale din altceva?”

Nu-mi venea să-mi cred urechilor! Doina n-a mai stat să-mi dea amănunte, pentru că se grăbea, și m-a lăsat să-mi folosesc imaginația și pricepera.

Când am terminat programul, m-am repezit la primul magazin Alimentara și m-am instalat la o coadă; erau deja 20 de persoane înaintea mea, la mezeluri. „Se băga marfă!” Eram cu inima câtă purice. Cât am stat, cam 30 de minute, am intrat în discuție cu o femeie și am stabilit o „relație de cumpărături”, în sensul că ea știa precis ce se dădeau ori două ciolane afumate, ori două bucăți de salam de persoană, nu și una, și alta! Am aranjat ca ea să cumpere salamul și eu ciolanele. Ne-am schimbat locurile, eu în dreapta, ea în stânga, fiecare la altă vânzătoare. Femeia nu și dorea decât un ciolan, așa că i-am dat mai mulți bani pentru salam. Timpul a trecut și, după ce s-a potolit hărmălia produsă cu aducerea mărfii, vânzătoarea a zbercut programul și modul de distribuție exact cum spusese femeia de lângă mine... „Ați văzut?”, mi-a zis ea cu satisfacția cunoscutorului.

Vânzarea a mers repede, cu două mici incidente provocate de persoane care doreau să cumpere ambele produse, dar am ajuns la galantar, cu ochii pe femeia binevoitoare. „Două?”, mă întreabă vânzătoarea. „Două, dar separat”, i-am șoptit eu, și îmi cântărit rapid două bucăți dolofane. Am plătit, am luat pachetele pe care erau scris prețurile și am așteptat-o pe femeia care se strecura greu cu pachetul în brațe printre cei care îi așteptau pe cei de la rând. Fermeia îmi puse în brațe pachetul cu salam, îmi dădu restul, eu i-am dat pachetul, ea mi-a dat banii, i-am mulțumit și ne-am despărțit.

Fericită de achiziția nesperată, mă duc glonț acasă. A doua zi, pe la ora 5:00, m-am apucat de gătit. Până se sculau copiii, totul era gata. Am pus ciolanul la fiert în oala-minune și am pregătit foile de varză pentru sarmale. Am scos pachetul cu salam din frigider și abia atunci am realizat că salamul nu era cel la care mă așteptam, ci erau două mingi mare de salam „Torpedo”, care conținea la greu usturoi. Ceva s-a prăbușit în suflul meu! După o gură de cafea, mi-am revenit și mi-am zis că n-o fi dracul atât de negru în timp ce curățam de piele bucățile mari de salam și mă învâluiam de mirosul de usturoi pe care-l trimiteam în dușmănie în toată bucătăria, mi-a venit ideea să și alte alea... Nu era rău de loc! Avea și ceva grăsimi, era proaspăt...

Cu elan sportiv, am tocat tot salamul și doi cartofi, apoi, am împărțit carnea. O parte pentru sarmale și una pentru... chiftele. Am tocat ceapa și am pus-o la înăbușit. Am împărțit-o, jumătate am amestecat-o în cartofii tocați, împreună cu carnea (salamul) pentru chiftele, am pus piper, o felie de pâine înmuiată în apă, bine stoarsă, și un ou. Am frământat bine și am obținut o minunată pastă pentru chiftele. Ceapa rămasă am amestecat-o cu o cană de orez bine spălat și am lăsat-o la foc mic, cu o cană de apă, ca să crească orezul. Curând am dres de sare și piper, am mai pus o lingură de bulion și am lăsat să se răcească puțin. Am amestecat ceapa și orezul aproape fiert cu carnea și am început a forma sarmale pe care le-am aranjat cu grijă într-o oală.

Ciolanul fiersece. O parte din zeama ciolanului am turnat-o peste sarmale împreună cu o altă lingură de bulion, cu două foi de dafin și le-am pus la foc. Am început să fac chiftelele, care, cu toate că țineam ușa închisă și fereastră bucătăriei larg deschisă, miroseau de zăpăceau toată scara. Arătau minunat și eram încântată de inspirația mea. Am gustat una și mi s-a părut foarte bună! Urma să primesc calificativul de copil. Platoul cu piramidă de chiftele trona pe masă. Sarmalele au început să fiarbă și miroseau amețitor a varză, dafin și... un fin iz de usturoi! Am bățuit ușor oala, ca să mișc sarmalele, să nu se prindă de fundul vasului, și am purces la pregătirea ciolanului.

Veronica BECTAS

Ciolan afumat la cuptor

Ingrediente: un ciolan afumat, 4 buc. foi de dafin, o căpățână de usturoi, piper, 2 buc. morcov, 2 buc. cartof, o cană cu vin sau o lingură de oțet la o cană cu apă.

Preparare: Se fierbe ciolanul împreună cu două foi de dafin. Se fierb ușor morcovii întregi și cartofii. Când este aproape fiert, se scoate pe un tocător și i se scoate osul prin degajare ușoară de carne care se crestează pe o singură parte, ca să rămână ca un tub. Carnea rămasă se unge cu usturoi în interior, apoi se montează morcovii întregi și bucăți de cartofi tăiați în lung, se drege de sare și piper. Se strânge bine carnea și se leagă cu ață, se unge iar cu usturoi și se pune într-o cratiță cu o cană de zeamă în care a fiert, două foi de dafin, cana de vin (sau oțetul gu apă), se drege de sare sosul, eventual un rest de usturoi, și se dă la cuptor, cu foc potrivit, până scade zeama la jumătate și se rumenește ușor carnea. Se servește cu garnitură de orez, cartofi natur sau piure, alături de murături sau castraveți acri.

Adesgo, simbol de mătase al epocii de aur

(Urmare din pag. 1)

Firul de mătase prezintă însușiri remarcabile, caracterizându-se prin finețe, rezistență și durabilitate. Sericicultura s-a practicat și încă se practică în țara noastră, pentru că din firul strălucitor de mătase se tes materiale fine din care creează de modă fac lucruri deosebite pentru farmecul feminin. Și chinezii și japonezii îl consideră un lucru divin prin frumusețea lui naturală. Poate nu întâmplător, atunci când li se ducea un fir de la un ciorap, femeile considerau că e un dezastru.

Fabrica de ciorapi Adesgo a fost multă vreme un simbol pentru București. De la înființare, în 1926, fabrica a traversat mai multe perioade tulburi, începând cu includerea sa ca datorie de război către Rusia, preluarea de către stat. Diana Marcovici Harangozo, manager relații cu clienții, ne-a călăuzit și ne-a povestit despre oamenii care au lucrat aici de-a lungul timpului, dar și despre ce a însemnat Adesgo pentru miile de femei care aveau nevoie de ciorapi și lenjerie... Compania avea ca obiect de activitate producerea și comercializarea ciorapilor din bumbac și mătase pentru femei. Între anii 1926-1940, Adesgo s-a dezvoltat prin aducerea unor mașini de tricotat ciorapi împreună cu utilajele auxiliare, de la firme cu mare renume. Maiștrii și specialiștii erau în exclusivitate străini, iar producția realizată era comercializată în magazine specializate și susținută de

acțiuni publicitare. După al doilea război mondial, URSS a dobândit dreptul de control asupra bunurilor germane din România și implicit asupra Adesgo, situație ce s-a menținut până în 1954, când compania a fost redată statului român, ne-a spus Diana Marcovici Harangozo.

16 mașini Cotton vechi, de finețea 42 și 45 gg pentru producerea ciorapilor din bumbac și mătase pentru femei, începeau activitatea în anul 1926 a Fabricii de Ciorapi Adesgo, iar 180 de angajați munceau în ateliere și capacitatea de producție era de 1,4 mil. perechi ciorapi pe an. Denumirea fabricii s-a păstrat de la înființare până astăzi. Între anii 1936-1940, fabrica se dezvoltă prin aducerea a 40 de utilaje Cotton pentru tricotate ciorapi, împreună cu utilajele auxiliare. Tot în această perioadă a luat ființă secția de lenjerie. Regimul de lucru pentru muncitorii de la tricotate era de două schimburi, respectiv schimbul de zi, 6 zile a 10 ore, iar cel de noapte, 5 zile a 13 ore. Primul maestru român a apărut în anul 1938, an de referință pentru compararea activității economice. Din start, statutul fabricii a fost deosebit, dotările sale fiind făcute cu utilaje provenite de la firme cu mare renume, al căror nivel de celebritate reprezenta garanția nivelului tehnic. Producția realizată era susținută de acțiuni publicitare prin reclame și magazine de desfacere specializate. De asemenea, organizarea socială a fost deosebit de generoasă, cantină, sală de

repaus, cabinet medical, instrumentar și staționar cu paturi pentru bolnavi, sală de muzică cu pian, club de fotbal, pașje pentru destindere, iar mai apoi o creșă pentru copii. După al doilea război mondial, după conferința de la Pötsdam, ce a avut loc la 17 iulie 1945, s-au stabilit măsurile politice și economice ce urmau să fie aplicate de puterile aliate în cadrul dreptului de control pe care îl exercitau asupra Germaniei. În temeiul acelor hotărâri, prin care s-au stabilit și recunoscut drepturile URSS asupra bunurilor germane din România, au avut loc operațiile concrete de predare și preluare a acestor bunuri, operațiuni care s-au încheiat în 1948. Adesgo a făcut obiectul unui astfel de transfer. La 21 octombrie 1954, Guvernul Uniunii Sovietice a transmis statului român drepturile dobândite asupra firmelor germane. Adesgo a trăit importante evenimente politice și sociale, inclusiv programele de dezvoltare planificată coordonate centralizat.

După 1944, din cauza pagubelor considerabile suferite la bombardamente, Adesgo a intrat într-o perioadă de reconstrucție și dezvoltare. A fost construită o cantină cu o capacitate de 300 de mese pe zi, dar și un club muncitoresc cu o sală de spectacole cu 420 de locuri. Această perioadă a fost marcată prin calificarea și promovarea celor mai buni muncitori în funcția de maiștri, întrucât o dată cu plecarea maiștrilor străini fabrica rămăsese fără cadre

tehnice. În 1953 s-au produs pentru prima dată în țară ciorapi din fire sintetice pentru femei, iar în 1958 au fost introduse tricotatele din fire sintetice. Primele mașini automate de fixat și vopsit ciorapi din fire sintetice apar în anii 1959-1960, iar acestea au fost instalate într-o sală de lucru special construită pentru vopsitorie. Începând cu 1962 se exportă tricotate din fire sintetice, iar volumul producției a urmat o curbă ascendentă, spectaculos marcată de anii 1967, 1975 și 1980.

În România, în perioada interbelică, dar și după cel de-al doilea război mondial, tradiția de a încheia o căsătorie și de a avea copii era foarte puternică. Pe de altă parte, mortalitatea, în primul an de viață, era foarte ridicată. În schimb, prin măsurile care puteau fi adoptate în acea vreme, copilul era destul de protejat, atât în materie de asistență medicală, cât și în materie de școlarizare. Există un întreg sistem de burse, ale ministerului, ale comunităților locale, de diverse tipuri, ce încurajau copiii săraci, mai ales, să meargă la școală. Așa că nu a părut nimănui ciudată înființarea în cadrul fabricii Adesgo, de către conducerea de atunci, a unei creșe pentru copiii angajaților. Acest demers venea în completarea dotărilor excelente precum o cantină, unde puteau lua masa angajații, o sală de repaus, un cabinet medical, o sală de muzică, dar și un club de fotbal unde se puteau destinde maiștrii și muncitorii.

Loreta POPA

Cozi de zile întregi la Teatrul Mic

(Urmare din pag. 1)

Cam în două-trei săptămâni a venit la mine cu un scenariu, scenariul se numea chiar așa cum i-a spus el – «Asta seară stau acasă». Era vorba de un amărât care se întorcea acasă de la serviciu, ajungea obosit în fața blocului în care stătea de nenumărați ani, cu sute de oameni la un loc, stătea la ultimul etaj, șapte, opt, nouă, nu mai știa nici el, săracu', obosit de la muncă, ore suplimentare și așa mai departe, apăsa pe lift și liftul nu mergea. Și atunci, săracu', își lua inima-n dinți și începea să urce pe scara blocului și în timpul asta s-a stins și lumina și se incurca cu oamenii care coborau disperați și ei pe scara blocului, alții care urcau, în fine, îngheșuit, mototolit, turtit, împins de alții, a ajuns la el în cameră, unde era întineric, a scuit acolo butonul, nu s-a aprins, s-a dezbrăcat pe-ntineric (spectacolul se desfășoară în hotelele uriașe de răs ale sălii – Ștefan Iordache era un actor uriaș), ajungea în cameră, în sfârșit, la un moment dat se aprindea lumina, chioara, amărâta, vai de capul lui, el atunci se repede să dea drumul la apă să se spele pe mâini și pe ochi, că era amărât așa, când se spăla pe față se oprea și apa, țărând, așa, vai de capul lui (lumina rădea cu hohote), în sfârșit, mai era lumina chioara cum mai era, s-a așezat la masă, a scos niște măslinile, le-a pus pe masă, nu nimeria măslinile, în timpul asta s-a stins lumina iarăși, s-a chinuit, s-a dezbrăcat pe întineric, a dormit cum a putut și dimineața s-a sculat, iar a vrut să se spele, să se bărbierască, a rămas nebarbierit, cu spuma pe obraji (sala era pe jos, inutil să precizez că Ștefan Iordache era un actor uriaș), la un moment dat, a dat și el drumul la radio, la radio se cântau marșuri și el s-a enervat, face «ce, dracu', mă», se uită la radio, «cântă și tu ceva mai vesel și pentru mine-ășa» și odată radioul s-a oprit și-a pornit să cânte vesel. El a rămas cu gura căscată. De unde lumea a înțeles că era ascultat. I-au dat și muzică veselă dimineața dac-a cerut! Și-n momentul ăla l-a apucat o frică extraordinară, s-a băgat în garderoba de frică, aștepta să se oprească muzica, când au apărut marșurile a ieșit și el din garderobă și, în sfârșit, uite ziua lui. Noaptea a avut vise și-a visat și el fete frumoase și-au intrat în garsoniera lui un grup de balerine trăsnetul de pe lume, care l-au luat la dans și-ntr-ee ele una frumoasă și noi nu găseam o actriță și balerina, și frumoasă și de 19 ani, și am tot umblat noi, nu găseam nici în teatru, nu găseam (aveam fete foarte frumoase, da' ne trebuia una proaspătă, tânără, de 19 ani, să fie dansatoare, cu un corp extraordinar). Și am găsit la mine la secretariată un calendar al fabricii Adesgo, de ciorapi, și-o fată frumoasă era pe calendar, cu niște picioare care nu se mai terminau, am căutat-o pe directoarea fabricii, care sprijinea Teatrul Mic cu desuiri

Foto: Arhiva Teatrului Mic

și ciorapi pentru spectacole și pentru actrițe și i-am zis «bă, n-ai și tu fata aia, că uite căutăți așa și-așa», «bă da, o am», «păi, ia vino cu ea la mine, că uite-mi trebuie să-mi joace aici un rol cu Iordache». Și mi-a adus modelul viu al calendarului, dar ne-a refuzat. Modelul, care era frumos trăsnet, studentă la ASE, nu voia să facă teatru, ea se consacrase ideii de designerie și să învețe să termine strălucit facultatea. Ne-a refuzat modelul, am suferit toți, și pentru noi, și pentru Iordache, mai ales că era și frumoasă, și trăsnet, în sfârșit, am găsit până la urmă o balerină, pe care-am băgat-o în rol, care-a fost foarte bună, ei, nu vă mai spun povestea, spectacolul a ieșit, adică i-am repetat. Dar, ca s-a ajuns la repetiție, trebuia să trec de Tamara Dobrin, care era ministrul Teatrelor. Textul era de la un cap la altul plin de replici scânteietoare ce declanșau hohote de răs zguduitoare, dar în același timp te strângeau și de gât, că uite ce nebuni sunt aștia, ce se spune la Teatrul Mic, deși era publicul obișnuit cu trăsnetele noastre. Am rugat-o pe Tamara Dobrin să citească și ea textul ca să nu m-apucă să investesc în el degeaba. Ea ținea la mine foarte mult. Și eu la fel la ea. Am avut o încredere în ea extraordinară, deși la o lună după ce-a murit am aflat o poveste care m-a zguduit, da' atunci nu știam și eram foarte fericit. I-am invitat la mine acasă pe Ștefan Iordache și pe Mihaela Tonitza și pe bărbatul Tamarei Dobrin, generalul Dobrin, care era un mare savant în domeniul tehnicii militare, și am făcut o seară la mine acasă în Cotroceni și Iordache a citit textul lui Toni.

De la 10 seara până pe la 4 dimineața am citit textul, am murit de răs, rădea și Tamara, ministrul comunist, de se tăvălea și zicea «măi, Dinule, da' asta nu merge, mă, că ne leagă pe toți» și io ziceam, «haideti, doamnă, dacă nu vreți dumneavoastră, care sunteți prim-vicepresedinte la Frontul Unității și Democrației Socialiste», am mai băut o vodcă, «mai zi, mă, Iordache», făcea, «mai zi-o dată p-asta, mă, da'

tu o spui prea tare, zi-o și tu mai încet», în sfârșit, ne-am tocmot până pe la 4 dimineața, până la urmă au rămas cam toate replicile, «mă, dacă n-o să ne dea pe toți afară...», zice Tamara, «Doamne, s-ajungem noi în situația asta», și-a dat drumul spectacolului.

Vă spun finalul. Sau unul dintre finaluri, că finalul spectacolului a fost o mare anchetă de Securitate la care a participat, cu vizionarea spectacolului cu tot, și generalul Bucureșcu, și colonelul Goran, care colonelul Goran s-a purtat foarte frumos, trebuie să recunoască, nu că ne apără, dar în orice caz, nu ne-a băgat mai mult decât eram, ceea ce a fost impresionant pentru noi. În sfârșit, fapt e că spectacolul a avut premiera, a răs toată lumea, s-a dus vestea-n toată țara, a-nceput nebunia, cu biletele, cu nu știu ce și 'dracu' m-a pus ca, la o săptămână de la lansare, să trimit spectacolul la Craiova, că directorul teatrului de acolo ne-a cerut și nouă un spectacol că nu stătea bine cu publicul și i-am trimis «Asta seară stau acasă». Dar se dusese vestea de nebunia de la Teatrul Mic și, când a ajuns la Craiova, spectacolul avea un halou de tehnică de propagandă nemaipomenit. Prim-secretar era Ion Traian Ștefănescu, viitorul prim-adjunct de la Cultură, și care era un profesor universitar de drept, un om deștept și curajos și democrat, un om căruia-i păstrez o mare și vie amintire.

Spectacolul a început la Craiova, publicul era și pe scenă la Teatrul Național. Abia putea să joace Iordache cu fetele alea, că publicul era pe scenă peste ei. Hohote uriașe de răs, până-n momentul când Iordache zicea, «aoleu, cumlea ar fi să se stingă lumina», și pac, s-a stins lumina pe scenă, da' s-a stins și în sală! Și aștia așteptau să se aprindă lumina să continue spectacolul, nefericirea a făcut că în momentul ăla s-a stins lumina în toată Craiova. Și atunci publicul a ieșit afară și a zis «dom'ne, așteptăm să se aprindă lumina în oraș să-ncepem», bine, au fost hohote uriașe pe tema asta. Traian Ștefănescu s-a dus să controleze când începe lumina, în sfârșit,

când a apărut lumina trecuse un ceas jumate, dar nu numai că n-a plecat nimeni, dar au venit de pe străzi, anunțați că la teatru e nenorocire, când au spus ei că se stinge lumina s-a stins în toată Craiova, în fine, a fost o seară nebună-nebună.

Eu dormeam liniștit la București, în timp ce teatrul cu trupa, împreună cu directoarea adjunctă, mama lui Mircea Badea pe care-l știe toată lumea, era la Craiova. A doua zi dimineața mi-au spus că fost un succes monstruos și n-am apucat să-nchid telefonul cu aia de la Craiova că m-a chemat Tamara Dobrin la CC. Zice «mă, unde ai fost tu cu spectacolul asta aseară?». Zic «n-am fost nicăieri, am fost acasă, am dormit», «Da' tu de ce-ai trimis spectacolul la Craiova?», «păi, zic, dom'ne, în turme, m-am umplut de bani», «ne-am nenorocit amândoi, au reclamat aia de la Securitate că ați făcut propagandă și s-a stins lumina». Adică tovarășii au făcut o legătură între poveste și stingerea luminii din Craiova!!! Bineînțeles, de-aici s-a declanșat o anchetă extraordinară.

Ei, din această ipostază, în 1989, Teatrul Mic a fost pur și simplu zdrobit, directorul dat afară (în '89, când trebuia să fie felicitat!), toate decoriile distruse, de la toate piesele și toată lumea era disidentă, numai directorul Teatrului Mic împreună cu toată trupa nu mai era. Nu cunosc nici o acțiune de disidență a celor care s-au dat disidenți în 1989. Și vi-i spun pe toți în frunte cu ministrul Culturii din acea epocă, omul care a permis să se taie, să se distrugă decoriile și toate piesele! Așa este adevărul, asta vreau să vă spun și asta să scrieți. Au fost oficine care dădeau pur și simplu adevărate de disidenți.

Eu n-am fost disident, nici nu merit lucrul ăsta, am făcut Teatrul Mic, acele care veneau oamenii să se uite, chiar și disidenții care s-au laudat cu disidența lor se băteau să vadă un spectacol la Teatrul Mic și mă rugau să le dau bilete!.

Luiza MOLDOVAN

ARTICOLUL ZILEI

AUTONOMIE ENERGETICĂ ÎN LOCALITĂȚILE RURALE

Apa, vântul, soarele și biomasa au fost îndelung cercetate de specialiști. Concluziile s-au dovedit îmbucurătoare: fantastice izvoare de kilowați stăteau la îndemâna oamenilor, așteptând, parcă, doar un semn spre a le da lumină și căldură. Inventariind zestrea naturii, locuitorii județului Vrancea și-au întocmit un plan de acțiune și au pornit la treabă. După doi ani de la apariția sa, „Programul pentru energii neconvenționale” al UJECOOP Vrancea începe să capete contururi în teren. Motivațiile care au condus la întocmirea unui astfel de program se dovedesc, după doi ani, perfect valabile. Ne-au fost expuse sumar de ingenera Erselia Nichita, președinta UJECOOP Vrancea.

Cercetarea, proiectarea, experimentarea, omologarea și construirea de sisteme energetice neconvenționale pentru necesitățile unităților CENTROCOOP ca și pentru populație impun conlucrarea tuturor factorilor implicați, în conjuncturi și situații noi, complexuri ce trebuie identificate, diagnosticate și organizate concret pentru experimentare, armonizare și definitivare. Această reprezentă o etapă obiectivă în munca noastră, fără de care nu se pot concepe soluții tehnico-organizatorice valabile, corespunzătoare scopurilor urmărite – sprijinirea activităților noastre specifice cu energie neconvențională, obținută în condiții eficiente din surse locale. Ne-am propus realizarea unui adevărat „Câmp experimental” complex, vizând un sistem, teritorial județean, în care să se abordeze diverse obiective locale, dar între care să existe anumite legături, astfel încât în final să se ajungă la o coerență de sistem prefigurând strategii de valorificare integrală a diverse soluții tehnice, instalații adaptate domeniilor de utilizare, condițiilor și resurselor locale. Baza acestei abordări la nivelul unui sistem teritorial complex, care să fie totodată un model – perfectibil și generalizabil – pentru alte județe o constituie colaborarea între factorii de răspundere din structura UJECOOP Vrancea, ca beneficiar și constructor. Atelierul bucuștean de proiectare instalații pentru valorificarea energiilor neconvenționale (PIVEN), proiectantul general, întreprinderea de producție prestativă servicii (PPC) Brașov, care și-a asumat răspunderea de a furniza instalații specifice, prototipuri sau modele experimentale.

De mai bine de doi ani, idei, schițe, planuri și oameni circulă cu înfrigurare între București, Focșani și Brașov, spre a da acestui „Câmp experimental” al energiilor neconvenționale, ce s-a dorit a fi județul Vrancea, noi surse de kilowați. Roadele experiențelor dintâi, diferite de la loc la loc, dar având o trăsătură comună – producerea de energie – au început să se arate. Ne vom opri cu exemplificarea asupra instalației recent omologată, din comuna Găroafa, situată la aproximativ 10 kilometri de municipiul Focșani.

Pe șoseaua ce leagă Focșaniul de Adjud, în centrul comunei se înalță o unitate de alimentație publică. Deși atrăgătoare, construcția era lipsită de apă, unica sursă constituind-o fântâna aflată nu doar la destul de mare depărtare, dar și la mare adâncime. Să fim drepti, e greu să scoți găleți după găleți, câte ar fi necesare unui local cu zeci de clienți în fiecare zi.

Specialiștii au studiat îndelung zona, iar concluzia a fost că singurul ajutor convenabil în cazul de față l-ar putea da vântul. Argumente au fost destule, în comparație cu combustibilul tradițional, vântul reprezintă o sursă curată, reînnoibilă și necostisitoare. Energia sa este de calitate, putând fi transformată direct în energie mecanică sau electrică fără produse poluante. În plus, comuna Găroafa este departe de a se putea plânga că e lipsită de vânturi, chiar dacă uneori nu-i vorba decât de o adiere. S-a

hotărât deci că vântul să vină în sprijinul satisfacerii nevoii de apă. Ceea ce a rezultat după numeroase planuri și schițe, al căror autor principal este inginerul Codrin Stoicescu, reprezentant al Atelierului PIVEN, a fost o instalație acționată de vânt pentru scoaterea apei de la o adâncime de 23 de metri și încălzirea acesteia cu aceeași sursă de energie, furnizată de un alt tip de turbină. Înălțându-și siluetele lungi și subțiri deasupra comunei Găroafa, cele două turbine provenite din familia generatoarelor cu ax orizontal par, privite de departe, asemenea florii ce dă nume localității vrâncene.

Destinațiile lor fiind diferite, am conceput turbine cu caracteristici diferite, precizează inginerul Stoicescu. Generatorul pentru extras apa din adâncuri este o turbină lentă, multiplă, cu putere mecanică debitată de peste 1 kw, la care a fost cuplată o pompă mecanică cu piston. Demarează la viteze mici ale vântului, de 2,5 m/s, și are un cuplu de pornire mare. Văzându-se scăpați de corvoada găleților cărate zi de zi, oamenii și-au dorit confortul întreg. Așa că am conceput și cel de-al doilea generator pentru încălzitul apei. Acesta din urmă este o turbină rapidă cu trei pale, care produce suficientă energie electrică pentru a ridica temperatura apei din bazinul de stocare de la 4 grade Celsius la 60 de grade Celsius. Demarează la vitezele ale vântului cuprinse între 5 m/s și 6 m/s, debitând o tensiune de 24 Volți curent continuu și o putere de la 0,1 până la 1 kilowatt.

Cu turbină multiplă, asupra căreia ni s-au mai dat încă multe detalii tehnice mai complicate pentru nespecialist, se obține un debit de scoatere a apei de aproximativ 600-800 litri pe oră, mult mai mult decât reprezintă necesarul unui complex comunal. Cunoscându-i prețul, oamenii s-au gândit că ar fi păcat să lase să se irosească o energie câștigată prin efortul miinții. Un teren viran aflat în apropierea complexului le-a oferit ideea: surplusul de apă să fie folosit pentru irigații. Zecile de kilograme de roșii, ardei și gogoșari cu care au fost dăruiti în toamnă i-a însuflețit, așa încât acum în comuna Găroafa se fac entuziaște planuri pentru înălțarea unor sere. Produsele viitoare vor fi valorificate, așa cum s-a întâmplat și cu prima recoltă udată de vânt, prin chirie complexului comercial al comunei. Și toate acestea s-au obținut dintr-o pală de vânt, completată cu multă ingeniozitate.

La observațiile din teren, completează inginerul Codrin Stoicescu, s-a constatat că o parte din puterea mecanică debitată ar putea fi folosită în viitor și la acționarea unor utilaje, cum ar fi batoza manuală pentru porumb, darul sau tocătorul de paie. Este o problemă care a și început să ne preocupe. În orice caz, rezultatele date de instalația acționată de vânt din comuna Găroafa au fost cele scontate, așa încât în luna noiembrie a fost omologată. Colectivul condus de dr. ing. I. Cursaru de la IPPC Brașov, executantul instalației, este acum, după omologare, pur și simplu copleșit de comenzi. Pentru noi nu poate fi decât motiv de bucurie, o dată pentru că ceea ce am gândit s-a materializat într-un lucru bun și de folos și apoi pentru că oamenii au înțeles că în actuala conjunctură energetică sursele neconvenționale reprezintă într-adevăr o șansă și nu vor s-o lase să treacă pe lângă ei.

Pe „câmpul experimental” al energiilor neconvenționale din județul Vrancea, căutările sunt din ce în ce mai febrile. Primele succese îi îndreptătesc pe specialiști să privească cu încredere la un viitor pe care ni-l dorim cât mai apropiat cu toții: independența energetică a ruralului românesc, ce se va realiza, cu certitudine, prin știința și ingeniozitatea acestor oameni de bine.

Liana MOLNAR
Flacăra, nr. 2/1989

JURNALUL OMULUI SIMPLU

„Tăiam porumbei cu foarfece boante”

(Urmare din pag. 1)

Apoi ne-am mai uitat la frunze, la aripi de muscă, la furnici și chiar la propria flegmă. Am văzut la microscop și apa de la chiuvetă, în care înotau niște chestii de nu-ți venea să crezi. Și la apa din vase, care era plină de parameci. Dar după câteva ore, ni s-a dat altă sarcină și ne lăsa să ne uităm la microscop numai dacă reușeam să tăiem nu știu câți porumbei, dar îți dădea foarfece boante și nu reușea să termini niciodată. Când intram în Palatul Pionierilor, până să ajungem la etaj, la cerul de biochimie, treceam pe lângă cerul de aeromodelism, ne uitam la ei cum fac avioane, salivam, apoi ne duceam la tăiat porumbei. Nu era greu să găsești porumbei, erau pline «almanahale». Erau frumuseți, îi făceam cu talent, puneam suflet în munca noastră. După ce îi tăiam, îi lipeam pe un băț din ăla de vată de zahăr. Nu știu ce se făcea cu ei, poate erau folosiți de corul Palatului Pionierilor sau poate erau pregătiți pentru manifestările de la 23 August!

Dan, „Din stolurile alea imense de porumbei ai păcii s-a îndurat tovarășa de la cerc și mi-a dat și mie unul, și umblam așa cu porumbelul pe băț prin oraș, apoi m-am urcat în troleul 73, să mă duc acasă, și, când

am coborât la Big, mai aveam în mână doar bățul, porumbelul rămăsese în troleibuz”.

Dan și Andi: „După ce am terminat cu porumbei, ne-am apucat de măștișoare, am lucrat la ele

patru-cinci luni. Ne-a adus tovarășa niște forme din ceramică, niște gănganii pe care noi trebuia să le colorăm cu vopsea, și așa am făcut gărgărițe negre. Iar bunicuța mieroasă, cum ni s-a părut nouă tovarășa asta la început, a devenit la sfârșit o acritură. După ce am făcut tone de măștișoare, nu ne-a dat vaca aia nici un măștișor. De aia am și plecat de la cerul de biochimie. Cred că măștișoarele le vindea în fața la magazinul Unirea, că și pe atunci învățătoarele erau plătite prost.

Și tovarășa de la școală făcea afaceri cu noi. Îmi amintesc că a adus pe cineva să ne facă la fiecare o poză-portret, cu noi îmbrăcați pionieri, și inițial ne-a zis că ne costă 25 de lei, iar când ne-a adus poza ne-a luat 50 de lei. Tot ea ne ducea la Muzeul Satului, unde bilețul de intrare era 3 lei, cât era și cartoful ăla de la cofetărie, făcut din resturi și pudrat cu cacao. Ei, pentru că nimeni nu avea fix 3 lei, ne lua 5 lei și nu ne mai dădea restul. Învățătoarea aștepta mereu cadourile de la părinți și valoarea lor se regăsea în notele noastre”.

Dan: „Mama era croitoreasă și mereu trebuia să îi facă un taior sau o rochie. Cu mama Mădălinei, care era ceva, inspectoare sau lucra la casa de comenzi, se avea învățătoarea cel mai bine. Mi-aduc aminte, când s-a îmbolnăvit Mădălina, ne-a luat tovarășa pe toți cei 40 de elevi și ne-a dus în vizită la Mădălina. Îți dai seama cum am încăput 40 de copii într-un dormitor? Ne-a servit cu brîncor, dar a trebuit să stăm la rând, că n-aveam 40 de pahare”.

Andi: „Tot atunci, pe la începutul anului, știu că erau un fel de pliante cu întrebări. Dacă răspundea corect la toate, puteai să câștigi o bicicletă. Erau întrebări de genul: «Ce a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu la plenara cutare?», iar eu o băteam pe mama la cap să-mi spună răspunsul, dar ea mi zicea: «Eu de unde să știu?». Eu mă miram: «Păi, nu te-ai uitat la plinară?». Pe chestia asta am pus-o pe mama să cumpere cărți de Ceaușescu, voiam să câștig bicicleta aia”.

(a consemnat Irina MUNTEANU)

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

Diplomatul chinez a apreciat liniile politicii externe a României, declarând că statul chinez acordă o „înalță apreciere eforturilor României consacrate înfăptuirii dezarmării, și în primul rând a dezarmării nucleare, stingerii focarelor de conflict existente în diferite regiuni ale globului și întăririi păcii și colaborării între popoare”.

Îndemn privind contractarea animalelor

Octavian Osian, directorul Direcției generale pentru agricultură Cluj, a făcut un apel la agricultorii județului, prin ziarul Flacăra, să înceapă demersurile pentru contractarea animalelor. În concordanță cu indicațiile lui Nicolae Ceaușescu, această acțiune era o „îndatorire patriotică a tuturor locuitorilor satelor”. Încă din toată iernii, CAP-știi clujeni au fost îndrumați să folosească integral pământul arabil și să înlăture orice forme de risipă a sa, în vederea obținerii de producții tot mai mari, creșterea efectivelor de animale și a producțiilor acestora. Efortul combinat al cooperantilor și conducătorilor agriculturii din județ avea drept scop „satisfacerea cerințelor de consum ale populației în conformitate cu principiile autoconducerii și autoprovizionării”.

UTC-știi patriei doreau filme cu și despre tineri

Revista Cinema a publicat o anchetă referitoare la așteptările tineri

în materie de producții cinematografice. La acest demers a contribuit, printr-o scrisoare trimisă la redacție, și Vasile Asandei, muncitor la întreprinderea CIC Piatra-Neamț. „Consider că există teme și subiecte deosebit de interesante, care ar putea constitui suportul unor noi succese cinematografice românești. De exemplu: Tineretea. Am doi tineri multe filme cu tineri, despre tineri și pentru tineri. Filme care să trateze problemele tinerilor, aspecte din viața lor, pasiunile lor, dorințele și năzuințele lor, atât pe plan social, cât și pe plan personal. Pentru tineri ar fi interesante filme care să aibă ca temă prietenia, dragostea”.

Muncitorul nemțean dorea, de asemenea, „filme care să aibă teme din istoria poporului român, din viața unor personalități de seamă, care au trăit și au muncit pe pământul patriei noastre și din viața cărora avem multe de învățat, apoi filme de acțiune, filme cu haiduci, care să corespundă dorințelor tinerilor de a cunoaște vitejia și bărbăția românilor dintotdeauna”.

Mașina de confecții cu 12 ace

La întreprinderea „Metalotehnică” din Târgu-Mureș, noul an de producție a debutat cu un „succes de prestigiu” – realizarea primelor două mașini de confecții cu 12 ace pentru cusături tip lanț. Acestea au fost concepute după un proiect întocmit de cercetătorii Centrului de cercetări științifice, inginerie tehnologică, mașini și utilaje pentru industria ușoară (filiala Mureș), fiind realizate în premieră și destinate industriei confecțiilor. Printre

caracteristici, producătorii menționau că mașinile puteau executa – pentru prima dată în acest sector industrial – 12 cusături paralele ornamentale pentru confecții, față de cel mult patru cusături până atunci.

Se inaugurează un nou cartier de locuințe în Târgu-Jiu

Primăria municipiului Târgu-Jiu a dat în folosință un nou cartier de locuințe, situat în centrul orașului, în perimetrul marcat de străzile Argeș-Siret. Construcția ansamblului imobiliar s-a realizat în întregime în planul cincinal în curs, realizarea fiind prilej de mândrie pentru edilii locali. Noile blocuri erau prevăzute cu unități comerciale și alte dotări de interes comunitar.

Apariție editorială

La Editura Junimea a apărut volumul „Grădinile suspendate – Poezia lui Alexandru Macedonski” de Daniel Dimitriu. În paginile publicației, autorul conturează personalitatea contradictorie a cunoscutului poet: „Nimic mai romantic decât omul Macedonski, decât existența sa plină de peripeții, de glorie închipuită, de anaterme. Multe trăsături de chipul său orgolios și fanatic intră în vers, care devine însă un mediu conservant și atâta tot. Marea poezie macedonskiană se adună și se observă mai greu poate și din pricina faptului că reprezintă o sfidare a biografiei și asumarea integrală a grației eiului poetic”.

Ilirion ȚIU

anunțuri

DECES

Colegii din Centrul de Chimie Fizică anunță cu adâncă durere dispariția neașteptată a prof. dr. doc. I.V. Niclescu. Eminent dascăl deschizător de drumuri în domeniul catalizei și catalizatorilor, și-a dăruit cu pasiune întreaga viață activității didactice și științifice, formând zeci de generații de specialiști, care îi continuă azi opera. Centrul de Chimie Fizică, care a beneficiat din plin de experiența sa, exprimă familiile indoliate profunda sa compasiune.

VĂNZĂRI

Vând Skoda 100 S, aragaz cu butelie, bicicletă Pegas. Cumpăr mobila.

Suflagerie splendidă, furnir nuc, gherghef covoare, diverse obiecte. Aștept provincia.

Vând convenabil dormitor panel, stil florentin.

CUMPĂRĂRI

Cumpăr video Player sau video-recorder marcă prestigiu, sigilată.

Cumpăr frigider Arctic 180 l și Spectrum numai noi. Vând videocasete sigilate TDK, E. 180.

Cumpăr Dacia 1310, 1300 sau Trabant (grav) avariate.

Cumpăr coșc bărbătesc 50-52, deosebit, frigider Zill, filtru cafea. Telecolor.

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU

Fabrica de Păine Titan, Str. Baia de Aramă nr. 1, Sector 2, încadrează în condițiile Legii 12/1971 inginer sau subinginer în specialitatea Electronică sau Automatizări, cu domiciliul stabil în București.

Banca Națională, Filiala Sector 1, cu sediul în Strada Londra 10, angajează de urgență paznic.

Căutăm pentru ajutor menaj pensionară singură, capabilă, internă.

Moreniul s-a salvat de la retrogradare și a ajuns în Cupa UEFA pe filiera Dinamo

După FC Olt și Victoria, o altă formație a fost promovată pe prima scenă din ambiția unor foști demnitari. Este vorba de Flacăra Moreni, o echipă total obscură, fondată în anul 1922 și obișnuită doar cu naveta prin diviziile inferioare. Numai cei doi generali din Ministerul de Interne, Ion Ghenoiu și Marin Dragnea, au ținut cu tot dinadinsul să mai aducă un „satelit” pentru Dinamo, după Victoria, în speranța că „roș-albii” vor putea detrona Steaua, iar gruparea prahoveană bifa promovarea în Divizia A.

Se întâmplă în vara anului 1986, după ce, susțin martorii ai vremii, a câștigat Seria a II-a a Diviziei B prin multe abuzuri. La început destul de modeste, morenarii s-au salvat de la retrogradare în finalul primului lor sezon pe prima scenă în urma unui meci de pomină disputat în „Ștefan cel Mare” cu Dinamo, la data de 13 iunie 1987. Cum dinamoviștii nu mai aveau nici o șansă la titlu, au cedat previzibil și penibil cu 2-3 în fața celor din Moreni, care astfel continuau în Divizia A. Din acest moment, șefii surorii mari, Dinamo, au decis să trimită jucătorii la Moreni, cu precădere pe cei aflați spre finalul carierei sau tineri care nu aveau loc în lotul echipei mari.

Astfel, la începutul anului 1989, la Flacăra se regăseau nu mai puțin de zece foști dinamoviști. Este vorba despre Zlotea, Dohot, Dumitrașcu, George Radu, Văidean, Marcu, Movilă, Daniel Sava, Dragnea și regretatul Nelu Stănescu. Plus antrenorul Ion Nunweiler. Unul dintre jucătorii emblematici de la Flacăra, Marin Dragnea, recunoaște că a fost un ordin pentru a ajunge la Moreni. „Deja Mircea Lucescu făcuse schimb de generații la Dinamo, iar noi, cei vechi, eram îndrumați spre alte echipe. Eu și alți coteșchieri de atunci am ajuns la Moreni, care abia promovase și trecea prin momente grele, nu aveau decât două puncte. Nu trebuia să ne mai ascundem acum, a fost un ordin care trebuia executat, noi eram ofițeri și subofițeri, subordonați Ministerului de Interne. Trebuia să salvăm Moreniul, lucru care s-a și întâmplat în cele din urmă. În sezonul 1988-1989, pregătirea returului am făcut-o la Poiana Brașov. Era un lot bun, în afara celor de la Dinamo erau Butufe, Purdea, Beldie, frații Pană, care au ajuns și ei la Dinamo”, și-a

amintit fostul internațional. Cel poreclit „Meri” de suporterii dinamoviști a vorbit de influența și de jocurile de culise existente la Moreni: „Repet, erau ordine venite de sus, însă vreau să precizez că generalul Ghenoiu nu venea la echipă, el doar le transmitea prin intermediari. În mod normal, cel mai important lucru era să învingem Steaua, dar aici era și ambiția noastră, a celor care jucasem la Dinamo. Echipa așa-zise „satelită” erau, în acele vremuri, atât pentru Dinamo, cât și pentru Steaua, fiecare încerca prin mijloacele proprii să monopolizeze puterea. Clar, Victoria și Moreniul erau echipele lui Dinamo, la meciurile directe totul se decidea în funcție de interesele de moment, Dinamo având, evident, prioritate”. Ultimul an din comunism a fost și ultimul pe prima scenă a Moreniului. Flacăra a mai „ars” și în primăvara anului 1990 și, deși nu a fost desființată la fel ca suratele surrogat FC Olt și Victoria, a fost retrogradată după Revoluție.

Universitatea Craiova a fost sacrificată la ordinul generalilor

Ambiția generalului Ion Ghenoiu, născut în Moreni, s-a desăvârșit la începutul verii anului 1989, când Flacăra a terminat pe locul 4 și a ajuns în Cupa UEFA. Echipa sacrificată atunci la ordin a fost Universitatea Craiova, care a terminat campionatul cu un loc mai jos, în ajutorul prahovenilor sârind și ministrul de Interne din acele vremuri, Tudor Postelnicu, originar dintr-o comună din apropierea Moreniului. „Nu știu dacă a fost sacrificată Universitatea Craiova, se pot interpreta multe. Eu pot spune doar că aveam o echipă bună și ne-am meritat locul din Cupa UEFA”, își mai amintește Marin Dragnea. În toamnă, la Moreni a ajuns FC Porto, câștigătoare a Cupei Campionilor Europeni cu doi ani înainte. Partida s-a desfășurat pe un stadion nou, renovat din temelii, portughezii, antrenati de Artur Jorje, câștigând cu 2-1. Returul a fost o formalitate, 2-0, la FC Porto evoluând atunci nume grele, precum Madjer, Joao Pinto, Secretari și portarul Vitor Baia.

Linia de clasament de la începutul anului 1989

6. Flacăra Moreni	17	7	3	7	30-23	17
-------------------	----	---	---	---	-------	----

Puncte realizate pe teren propriu la finalul turului de campionat 1988-1989: 14 (a pierdut 2 p la Steaua); puncte obținute în deplasare: 3 (câte 1 p la Rapid, „U” Cluj-Napoca și FC Olt).

Golgeterii echipei: Lala - 9 goluri; Văidean - 8; Beldie, C. Pană III (1 din 11 metri) - câte 3; Movilă, Marin, Dragnea (ambele din 11 m) - câte 2; N. Bucur (FCM Brașov) - un autogol.

Jucătorii folosiți: 20 - Beldie, Marcu - câte 17 jocuri; Purdea, Butufe, Dragnea, M. Pană, Văidean - 16; C. Pană III, Movilă - 15; Chiriță - 13; Zlotea, Lala - 10; Dohot, D. Sava, Dumitrașcu, Stere - 8; N. Stănescu - 5; G. Radu - 4; Ciobănică, Nistor - 1.

Media notelor echipei: 6,48; media notelor jucătorilor (pe baza a

minimum zece meciuri): 1. C. Pană III - 6,86, 2. Dragnea - 6,84, 3. Văidean - 6,76; Cele mai mari note: 8 (Văidean - et. 6, 8 și 12), C. Pană III (et. 8 și 12), Movilă (et. 8) și Lala (et. 10).

Cartonașe galbene: 13 (5 suspendări) - 6 jucători (cele mai multe Purdea și Butufe - câte 3).

Cartonașe roșii: nici unul. A beneficiat de 6 loviturii de la 11 metri: 3 transformate (Dragnea 2, C. Pană III), 3 ratate (C. Pană III, Văidean, Dragnea); a fost sancționată cu 4 penalty-uri, toate transformate.

DIN CAIETUL GREFIERULUI

Mi-am zis că ne potrivim. Eram în divorț, era și dansa în divorț, de unde să-mi dau seama că nu e serioasă!

Părătul e așa cum se și observă: o persoană foarte sensibilă, debilă chiar. E bine, reclamanta nu pierde nici o ocazie să-l umilească. Până și la cinema făcea comentarii cu voce tare despre formele artiștilor. Chiar eu am fost cu ei la un film cu Orson Welles...

Un criminal și un ratat. Acta e părătul! Trei crime are la stiva pe mama, pe fetiță și pe mine însămi.

Pomul de pe hotar a fost mărul discordiei. Minte, onorată instanță, se poate verifica la fața locului. Nu e măr, e nuc.

În mod eronat, instanța de fond a dispus evacuarea, considerând că eu, ca locatar, organizasem un chef monstruos. În afară de spargerea câtorva sticle și ferestre, a fost o petrecere foarte civilizată.

Amândouă sunt ambițioase. Când soacra i-a luat paltonul de blană înapoi, nora i-a strigat că tot n-o să-l poată purta, că e cât un butoi. Dar și soacra i-a răspuns: „Decât să ți-l las, că ești ca o scobitoare, mai bine îl fac hăinuță pentru câțel!”

La închidere n-am mai ieșit din magazin, întrucât la raionul de mobilă existau posibilități de a rămâne peste noapte.

În toată perioada cercetată, 15 ani întregi, cu excepția celor patru condamnări penale la care nu are rost să ne referim, cercetații au dus o viață cinstită și modestă.

Înainte de masă trimiseserăm fetița să cumpere două prune și două corăbii.

Prunele doreați, pesemne, să le consumați la desert, dar corăbiile? - Nu, tuica „două prune” ne trebuia ca aperitiv, iar pentru desert lăsam vinul, cu corăbii!”

În ziua necazului eram îmbrăcat c-o bluză mai largă. S-o fi agățat, cine știe cum, de poșeta pe care partea civilă pretinde că i-am smuls-o.

Tocmai pentru că părătul o iubea foarte mult, a ajuns să n-o mai ia de nevestă.

Când dansa se pregătea să dea la facultate, a ajutat-o atât de mult să învețe, că până la urmă a reușit el. Ei, și dacă a reușit, cum să vă spun...

Părăta pretinde că sunt neresor, dar eu vă spun că am fost nefericit. Cu prima soție am avut patru copii, dar ne-am dat seama că nu ne înțelegem. Cu actuala soție n-am decât trei copii, dar mi-am dat seama că nu prea e gospodină. Iată, am găsit o femeie cu care, deocamdată, mă înțeleg foarte bine.

Paltonul este bine croit, reclamantul e croit greșit. Așa că eu, în calitate de croitor, n-am nici o vină.

BULĂ ȘI AI LUI

Pe vremea lui Ceaușescu, iese un timbru cu chipul său. Se duce Ceaușescu, deghizat, la un oficiu poștal, să vadă cum se vinde timbrul.

Nu se vinde, spune funcționarul. De ce? Nu se lipește.

Cere Ceaușescu un timbru, scuipe pe lipici, îl pune pe un plic și-i arată funcționarului: De ce spui că nu se lipește? Uite, se lipește! - Da, spune funcționarul, dar toți scuipe pe partea ailaltă.

Ceaușescu era la Neptun. Se scolară într-o dimineață mai devreme, iese pe terasa cu priveliște la mare și spune: Bună dimineață, Soare!

Să trăiți, tovarășe Ceaușescu! Uimit și topit de plăcere, îi spune Leana că i s-a întâmplat! A doua zi dimineață se scolară împreună cu Leana, ies pe terasă și: Bună dimineață, Soare! - Să trăiți, tovarășe Ceaușescu, eu sunt căpitan State, maiorul Soare a fost ieri de gardă!

Un reporter occidental îl întreabă pe Ceaușescu: Am auzit că în România e frig în case. Așa e? - Da, dar n-a murit nimeni din cauza asta.

Dar am auzit că nu e nici mâncare? - Da, dar n-a murit nimeni de foame. - Și am mai auzit că trebuie să te bați ca să prinzi un loc în autobuz când te-ntorci de la serviciu? - Da, dar nici din asta n-a murit nimeni. - Atunci, domnule președinte, de ce nu încercați cu cianură?

SUGESTII, SESIZĂRI, RECLAMAȚII

Mărfuri dosite, dezordine și murdărie în alimentare

„În cadrul formelor instituționalizate, care permit antrenarea tuturor categoriilor de oameni ai muncii la o mai bună gospodărire și folosire a mijloacelor pe care le oferă societatea pentru îmbunătățirea continuă a condițiilor de viață și de muncă ale poporului, la infaptuirea politicii partidului de ridicare a bunăstării celor care muncesc, un rol deosebit îl are exercitarea controlului oamenilor muncii în sectoare importante ale activității social-economice și de servicii a populației.”

Iată, înainte de a relate câteva aspecte dintr-o anchetă pornită pe urmele echipelor de control al oamenilor muncii, realizată împreună cu ofițerii Constantin Dumitrașcu și Anton Chiriță, din cadrul Miliției Municipale Râmnicu-Vâlcea, am citat acest paragraf din Legea nr. 6/1972 privind organizarea și funcționarea controlului oamenilor muncii, pentru a sublinia de la început importanța acestei activități în viața economică-socială de fiecare zi.

Pornind și de la precedentul creat în zilele de la sfârșitul anului trecut la Alimentara nr. 4, unde au fost găsite în depozitul de mărfuri, fără a fi puse în vânzare: 27 cartoane cu ouă, șapte cartoane cu compot de ananas, nouă cutii de conserve din carne de porc, 215 bucăți ciocolată (la care mai adăugăm dezordinea din evidența facturilor și a altor documente), am trecut prin câteva unități similare în ziua de 6 ianuarie a.c., pentru a vedea cum sunt respectate și îndeplinite normele comerțului socialist civilizat, ca și sollicitudinea față de cumpărători, sprijinul pe care echipele de control al oamenilor muncii îl acordă pentru desfășurarea în bune condiții a întregii activități.

Prima unitate vizitată din raionul nostru este cea cu nr. 18 din cartierul „Matei Basarab”, unde șefa de unitate, Ioana Răsoi, „era puțin plecată” (n-a venit nici într-o oră, cât am zăbovit în incinta unității pe care cu onoare o gestionează). În schimb, s-a prezentat la redacție în după-amiaza aceleiași zile, cu intervenții și justificări. În unitatea respectivă, unde tronează dezordinea și murdăria, am găsit neexpuse la vânzare, bine ascunse în depozitul de mărfuri, o ladă cu pachete de cafea în amestec, 12 cutii de ness și 12 compot de ananas, un carton cu pachete de unt, făină și alte produse ce nu se aflau în rafturi sau pe teighe, la dispoziția cumpărătorilor. „Eu nu știu nimic, sefă vă poate spune...”, se justifică muncitorul Eugen Catrinou, așa cum se justificaseră de altfel și vânzătoarele Eugenia Iordache și Maria Dascăl. Dar ce ne spune registrul unic de control al oamenilor muncii? Trei verificări, date 28 ianuarie, 16 iunie și 27 noiembrie 1987, au același numitor comun în ceea ce privește concluziile. „Nu s-a constatat nimic deosebit”. Facem următorul popas la unitatea nr. 8 din același cartier, unde este gestionar vânzător Petria Călinou. Un miros irespirabil te izbește mizeria și dezordinea. În congelator, pro-

dusele din carne de porc aveau un puternic miros de descompunere. Păcat că în cadrul repetatelor controale din partea Centrului Sanitar Antiepidemic s-a constatat doar că „nu sunt probleme, se respectă normele igienico-sanitare”. Oare cum se respectă aceste norme, tovarășii controlori de igienă?

„La unitatea nr. 105 (sefă de schimb, Vasilica Trușcă), zarvă mare. Se spală pe jos, se face ordine în depozite, se afișează prețurile la toate mărfurile. Am aflat repede „misterul”: în rețeaua comercială se auzise deja despre raidul nostru! Aici, registrul unic de control consemna ultima acțiune la data de 30 mai 1985 (!?!).

Am mai vizitat în aceeași zi și alte unități alimentare, dar, cum spuneam și mai înainte, după ce fusese tras deja „semnalul de alarmă” în rețeaua de profil. În Alimentara nr. 80 Traian, controalele au fost mai frecvente, nu însă lunar, cel puțin așa cum există prevederea legală. Aici a fost găsită ordine, sub aspectul aranjamentului mărfurilor în depozit, al prezentării lor spre vânzare, al curățeniei, al comportamentului și ținutei lucrătorilor. La unitatea nr. 17 din zona 1 Mai, ultima vizită a echipei de control al oamenilor muncii fusese făcută în ziua de 6 iulie 1987, cu care prilej s-a constatat doar faptul că „nu se urmăresc realizările la materialele refolosibile”. Controlul precedent avusese loc în 26 ianuarie. Deci, un control la semestrul! Atunci, echipa îndrăzmită să verifice unitatea avea să constate că „la controlul efectuat nu s-au constatat nereguli, totul fiind în regulă”, deși aici au mai fost și mai sunt de rezolvat ceva probleme privind ordinea și curățenia (cu deosebire în depozitul de mărfuri), igiena încăperilor etc.

Un control sistematic apare la unitățile Alimentara nr. 16 și 118 din cartierul Ostroveni, în timp ce la unitatea nr. 124 n-a mai trecut controlul din data de 18 aprilie 1987, când echipa a consemnat în registrul că „s-au găsit următoarele mărfuri dosite: piept pui - 15 kg; brânză - 16 kg; pui - 14 kg; arpacaș - 30 kg” și, din moment ce de atunci n-a mai trecut nimeni pe aici, este de crezut că membrii respectivei echipe de control al oamenilor muncii au rămas ferm convinși că, semnalând acele nereguli în urma cărora s-au luat, desigur, și niște măsuri, imprincipiată din această unitate s-au lăsat de păcate pentru toată viața. Frumos ar fi fost!

Am ținut să mergem însă pe urmele echipelor de control al oamenilor muncii și prin alte unități, din alte domenii decât cel alimentar. Numai că prin astfel de unități nu prea am găsit urme de control. Pe la Hotelul „Alutus”, de exemplu, în unitățile poștale, în cele de prestări servicii pentru populație (la unitățile de reparat ceasuri, în atelierile de confecție, de reparat încălțăminte), la magazinele cu mărfuri industriale etc., echipele de control repartizate au trecut de foarte puține ori sau, după cum rezultă din registrele unice verificate, n-au trecut niciodată. De unde am tras concluzia că până în prezent activitatea de control al oamenilor muncii, în municipiul nostru, nu s-a desfășurat la nivelul exigențelor vieții, că nu toate echipele imputernicite pentru control, în temeiul Legii nr. 6/1972, s-au achitat de importanța misiunii incredintată. (..)

Silvia MIHALCEA, George STANCU
Ziarul județean Orizont,
jud. Vâlcea, nr. 2345/1989

amintiri

Sucul Brifcor potolea setea în orice anotimp

tv 16 ianuarie 1989

19:00 Telegen
19:25 Industria - programe prioritare. Valorificarea superioară a metalului. Redactor Nicolae Dobrițoiu
19:45 Știința pentru toți. Lumina superior organizată: laserul. Participă: dr. ing. Ion Mihăilescu, dr. ing. Dan Dumitraș. Redactori: Dana Popescu, Eugen Roibu.
20:15 Citorii ale Epocii de Aur. Epoca Nicolae Ceaușescu. Două răuri înfrățite în drumul lor spre Dunăre și mare. Redactor Anca Arion.

20:35 Tezaur folcloric în concert. Redactor Marioara Murărescu
21:00 Programul de organizare și modernizare a localităților țării. Marele timp al innoirii. Redactor Dana Tudor
21:20 Din lumea capitalului. Documentar de Victor Ionescu
21:35 Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie. Versuri. Redactor Elisabeta Mandanos. Regia artistică Silviu Jicman.
21:50 Telegen
22:00 Închiderea programului

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

SĂ RĂDEM CU EI

CAL. În Capitală poate fi întâlnit sub formă de monumente, de obicei așezat sub cineva.

BABĂ. O doamnă în vârstă, al cărei soț nu face parte din corpul diplomatic.

FARD. Ca și cum o leacă de tenuală ar putea transforma ruinele Târgoviștei într-un domiciliu confortabil.

FELICITARE. „Tovarășe director, vă felicit cu ocazia zilei mele de naștere.”

ESENTĂ (a ajunge la). Reducerea unui fenomen la trăsăturile de bază. De pildă, esența de rom.

PROPUNERE. Propunem ca-n tramvaie, deasupra scaunelor din față să scrie: „Locuri rezervate pentru gravide, persoane cu copii în brate, bătrâni, invalizi și neamuri proaste.”

GENEZĂ. Teorie complicată, prin care se încearcă să se explice cum s-a născut Universul. Opinia mea este că, probabil, o fo’ musai.

Urzica, ianuarie 1989

vremea

Vremea s-a menținut relativ caldă pentru acea perioadă a anului. Cerul a fost noros în regiunile estice și parțial noros în restul teritoriului. S-au semnalat precipitații mai ales sub formă de ninsoare, pe alocuri, în nord, nord-est și nord-vest. Vântul a suflat slab până la moderat, cu intensificări trecătoare în nord-estul țării și la munte, predominant din sector nord-vest. Temperatura minimă a fost de -8 grade, iar maxima de +8 grade. În zonele joase din vest și centrul țării s-a produs ceață, iar pe alocuri polei. În București, vremea a fost relativ caldă pentru acea perioadă, cu cer parțial noros. Temperatura a fost de -6 grade, iar maxima de +6 grade. Dimineața s-a produs ceață.